

ПОДІЇ, ФАКТИ

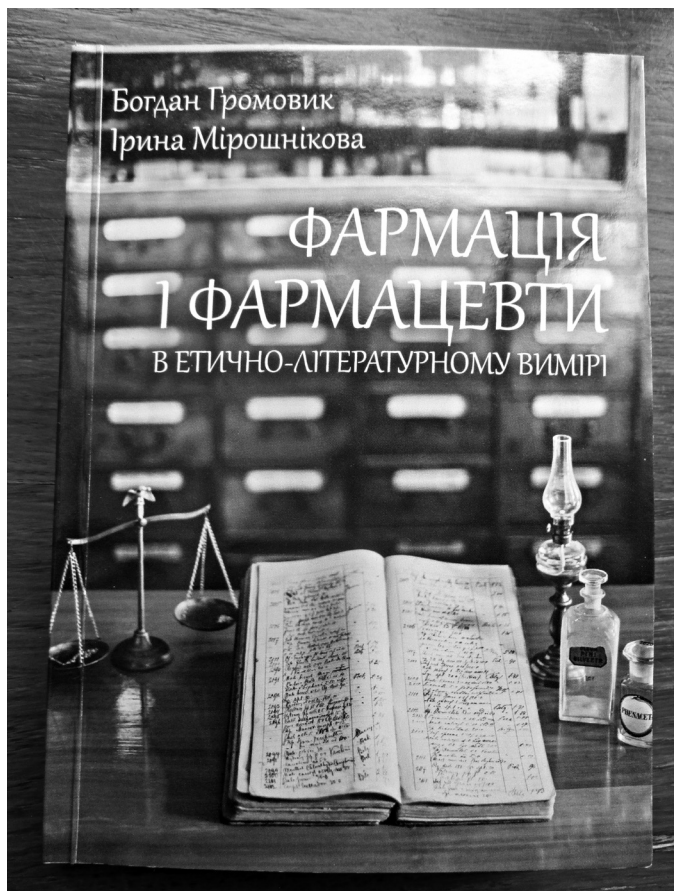
МОНОГРАФІЯ БОГДАНА ГРОМОВИКА І ІРИНИ МІРОШНІКОВОЇ «ФАРМАЦІЯ І ФАРМАЦЕВТИ В ЕТИЧНО-ЛІТЕРАТУРНОМУ ВИМІРІ»

Нещодавно у Львові вийшла друком монографія Богдана Громовика і Ірини Мірошнікової «Фармація і фармацевти в етично-літературному вимірі».

Автори подали хронологію життя і творчості письменників-фармацевтів, які представляють різні епохи й різні країни, стисло охарактеризували зміст літературних творів фармацевтичної тематики, висвітлили основні аспекти образу фармацевта у художній літературі, а також розмаїття вигляду аптечного середовища, відтвореного у пам'яті або створеного уявою різних літераторів. Богдан Громовик і Ірина Мірошнікова збирали матеріали для книги упродовж багатьох років. Вони відібрали з усіх відомих літера-

турних джерел найцікавіші, на їхню думку, найяскравіші й переконливі твори, що містять життєві ситуації за участю фармацевтів.

Матеріал структуровано у чотирьох розділах. Перший розділ присвячено життю і творчості 22 фармацевтів, які реалізовували пристрасть до письменництва, від Йоганна (Яна) Алембека (кінець XVI – початок XVII століття) до Чарльза Штросса, народженого в 1964 році. Серед них такі відомі письменники, як Генрік Ібсен, О. Генрі, Агата Крісті та інші. У числі письменників-фармацевтів були прозаїки, поети, новелісти, есеїсти, драматурги, публіцисти, редактори, журналісти й перекладачі. Одні з них були представниками реалізму, наукової фантастики чи детективного жанру, інші – засновниками європейської «нової драми» або концептуалізму і мінімалізму в літературі, живопису й музиці, треті – представниками парнасіанізму, театру абсурду чи сюрреалізму тощо. Попри всю різноманітність жанрів, тем і стилістичних прийомів творчий доробок письменників-фармацевтів включає новели, повісті й романи, вірші, біографії, п'єси, фантастику, гумористику, детективи, філософські, критичні та публіцистичні твори. По-різному складалося співвідношення їхньої фармацевтичної і письменницької праці: одні переходили з фармації у професійну літературу, інші – поєднували обидва покликання – мистецтво зцілення людей та художньої творчості. Доля одних із них була успішною, ще одних комічною або трагікомічною, інших – трагічною. Низка письменників-фармацевтів займала різні адміністративні посади, вони були активними громадськими, фармацевтичними і літературними діячами.

Другий розділ стисло характеризує 27 літературних творів фармацевтичної тематики від найранішої з відомих нині драм чеською мовою «Аптекарь» 1325–1333 рр. до виданого у 2015 році роману з такою самою назвою сучасного українського письменника Юрія Винничука. Літературні твори, які містять фармацевтичні сюжети, можна поділити на такі основні тематичні групи: гумористичні твори, психологічні твори, історико-пригодницькі романи, детективні твори і науково-фантастичний трилер.

У третьому розділі проаналізовано 39 літературних творів від пишної барокової проповіді українського богослова, філософа і письменника кінця XVII – початку XVIII століття Стефана Яворського до сучасних авторів на предмет висвітлення окремих аспектів образу фармацевта. Показано, що літературні образи фармацевта багатогранні: вони цілителі або зловмисники, бідні або підприємливі, драматичні або комічні, чесні або не заслуговують довіри, сміливі або боягузливі, улесливі або з почуттям власної гідності, наводять жах або викликають повагу, чистюлі або неохайні, з еротичними або суворими пуританськими правилами. При цьому ці образи спричинені як певним історичним періодом, так і стереотипом мислення унаслідок таємничості фаху фармацевта.

Четвертий розділ показує розмаїття вигляду аптечного середовища, зображеного у 16 творах різними літераторами. У баченні письменників аптечне середовище отримало розвиток:

- від аптек середньовіччя, у торгових залах яких знаходилися сушені алігатори, черепахи, риби й змії, черепи й копита звірів, а також глобуси, планетарні схеми й фоліанти, до аптек без новомодних дурниць із фармацевтами, зануреними у таїнство приготування ліків;

- від аптеки – храму ліків до аптек, де для збільшення своїх доходів стали продавати книги, прохолодні напої, дрібну галантерею, іграшки, кухонний посуд тощо;

- від поєднання реального образу аптеки й сюрреалістичного бачення світу до аптек майбутнього, в яких можна буде придбати ніжність, щастя, кохання, ліки проти брехні, ледарства, скандалів тощо.

Книга Богдана Громовика і Ірини Мірошнікової «Фармація і фармацевти в етично-літературному вимірі» може бути корисною науковим, науково-педагогічним і педагогічним працівникам, здобувачам фармацевтичної освіти й фахівцям практичної фармації, а також широкому читацькому загалові.

*Анатолій Іванович Зборовський,
директор Ірпінського історико-краєзнавчого музею*